

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

PRO STUDENTY GYMNÁZIÍ A SŠ

Magda Šallaiová

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova (Multicultural Education/interkulturelle Erziehung) je relativně nový pedagogický pojem (fenomén), který teprve začátkem 90. let minulého století vstoupil do České republiky. I přesto, že je dnes multikulturní výchova (dále jen MKV) akceptována v Rámcových vzdělávacích programech pro základní a gymnaziální vzdělávání, je MKV stále málo terminologicky ukotvená a ujasněná. Její uplatňování ve školství je problematické a složité.

Terminologická variabilita a složitost pojmu MKV

Setkáváme se s mnoha alternativními pojmy či pojmy, které jsou chápány jako synonyma pojmu multikulturní výchova: interkulturní pedagogika, interkulturní výchova, interkulturní vzdělávání, multikulturní vzdělávání, globální výchova, výchova k světoobčanství apod.

Za nejbližší termín k pojmu multikulturní výchova považujeme pojem **interkulturní výchova**, popř. **vzdělávání**. Někteří autoři a zdroje (např. Interkulturní vzdělávání, 2002, str. 9 aj.) oprávněně akcentují přívlastek **interkulturní** před **multikulturním**.

Multikulturní znamená pouze **koexistenci alespoň dvou kultur (resp. sociokulturních skupin, minorit a majorit) vedle sebe**, ale neimplikuje jejich vzájemné vztahy. Z tohoto pohledu je již dnes každá společnost, každý stát, multikulturní.

Oproti tomu termín **interkulturní** (lat. inter = mezi) **zahrnuje mezikulturní vzájemnost, vzájemné interakce a vztahy odlišných sociokulturních skupin**.

Cíle multikulturní výchovy

Základním cílem MKV a její podstatou je naučit se respektu a úctě k člověku i k jeho jinakosti (ať už je dána sociálně, rasou, národností, jazykem, kulturou, náboženstvím) a vytvářet prostor pro tolerantní a vstřícné soužití (Švingalová, 2007).

Cíle MKV, resp. to, čeho má MKV dosáhnout, jsou definovány v různých zdrojích variabilně. Cílem multikulturní výchovy je:

- ☺ Rozvoj porozumění žáků sobě samým a hodnotám své kultury.
- ☺ Podpora jejich integrace v širším multikulturním prostředí při zachování vlastní kulturní identity spolu s respektováním základních lidských a občanských práv a mravních hodnot.
- ☺ Vést žáky k tomu aby, si osvojovali tzv. interkulturní kompetence, tedy takové znalosti a postoje, které by v nich vypěstovaly chápání kulturních specifit příslušníků jiných etnických, náboženských a rasových skupin a tolerantní postoje k těmto odlišnostem.
- ☺ Multikulturní výchova má připravovat žáky na ty aspekty života společnosti, které souvisejí s kulturní a sociální rozmanitostí.